

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՎ ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ԼԵԶՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Լեզվաբանության կառուցվածքը:
2. Լեզվաբանության բաժինները, լեզվաբանական գիտակարգեր և միջգիտակարգեր, լեզվաբանության կապը այլ գիտությունների հետ:
3. Ընդհանուր լեզվաբանության առարկան և խնդիրները:
4. Լեզվի ուսումնասիրության հայեցակետերը
5. Համաժամանակյա և տարաժամանակյա հայեցակետեր:
6. Ապաժամանակյա կամ հարաժամանակյա հայեցակետ:
7. Լեզվի բնութագրերը
8. Լեզուն որպես հասարակական երևույթ:
9. Լեզուն որպես հաղորդակցման միջոց
10. Լեզուն որպես պատմական երևույթ:
11. Լեզուն որպես կառուցվածք:
12. Լեզուն որպես համակարգ:
13. Լեզուն որպես նշանային համակարգ: Լեզվական նշանի առանձնահատկությունները:
14. Լեզվի գոյության ձևերը
15. Հնդհանուրն ու մասնավորը, վերացականն ու կոնկրետը:
16. Լեզվի հնչյունական և գրային տարբերակները, կենդանի և մեռած լեզուներ:
17. Լեզվի հասարակաակն, տարածական, գործառական տարբերակները:
18. Լեզու և խոսք:
19. Կառուցվածք, նորմա և կիրարկություն:
20. Լեզու և մտածողություն:
21. Լեզվի ծագման խնդիրը:
22. Լեզվական փոփոխություններ և լեզվի զարգացում:
23. Լեզվի ներքին կառուցվածքը
24. Լեզվական մակարդակներ, միավորներ և տարբերակիչ հատկանիշներ:
25. Շարակարգային և հարացույցային հարաբերություններ:
26. Հնչյունների ֆիզիկական և ֆիզիոլոգիական հատկանիշները:
27. Արտասանական ապարատ:
28. Ձայնավորներ և նրանց դասակարգումը:
29. Երկբարբառներ և եռբարբառներ:
30. Բաղաձայնների դասակարգման սկզբունքները:
31. Դիրքային և փոխազդեցական հնչյունափոխություն:
32. Ընդհանուր պատմական հնչյունափոխություն:
33. Հնչյունական հերթագայություն և ձայնդարձ:
34. Հնչյունական օրենք:
35. Հնչյուն և հնչույթ:
36. Վանկ և շեշտ:
37. Բառագիտություն
38. Բառի բնորոշումը:
39. Բառային կազմ և հիմնական բառաֆոնդ:
40. Բառային կազմի փոփոխությունները:
41. Բառապաշարի հարստացման միջոցները:
42. Բառի ձև և բառածև:
43. Բառիմաստ, բնիմաստ, ներքին ձև:
44. Բառիմաստի փոփոխությունները և նրանց պատճենները:
45. Ստուգաբանություն:
46. Քերականություն

47. Քերականական իմաստ և քերականաակն ձև:
48. Քերականական կարգ: Քերականական կարգերի արտահայտման միջոցներ:
49. Ձևային և նրանց դասակարգումը:
50. Բառակապակցություն և նախադասություն: Նրանց դասակարգման սկզբունքները:
51. Լեզուների դասակարգումը
52. Աշխարհագրական դասակարգում:
53. Ծագումնաբանական դասակարգում:
54. Տիպաբանական դասակարգում:
55. Լեզվաբանական հետազոտության մեթոդներ
56. Մեթոդ, մեթոդիկա, մեթոդաբանություն:
57. Գիտական հետազոտության ընդհանուր եղանակներ ու խնդիրներ՝ մակածություն և արտածություն (ինդուկցիա և դեդուկցիա), վերլուծություն և համադրություն (անալիզ և սինթեզ), համեմատություն-զուգահեռություն-հակահեռություն, համաբանություն (անալոգիա), գիտափորձ:
58. Լեզվաբանական մեթոդների դասակարգումը՝ համաժամանակյա, տարաժամանակյա և ապաժամանակյա, քանակական և որակական, անմիջական և միջնորդված:
59. Ավանդական և ժամանակակից մեթոդների ընդհանուր առանձնահատկությունները:
60. Պատմական քննության մեթոդներ.
61. Պատմահամեմատական մեթոդ,
62. Արտաքին վերականգնման մեթոդ,
63. Ներքին վերականգնման մեթոդ,
64. Լեզվաժամանակագրություն կամ գլոտոխրոնոլոգիա,
65. Լեզվաբանական հնէաբանություն,
66. Լեզվաբանական աշխարհագրություն և զուգաբանությունների մեթոդ,
67. Կառուցվածքային (ստատիկ) վերլուծության մեթոդներ,
68. Անմիջական բաղադրիչներով վերլուծության մեթոդ,
69. Բաշխական մեթոդ,
70. Փոխակերպական կամ տրանսֆորմացիոն մեթոդ,
71. Կադապարման կամ մոդելավորման մեթոդ,
72. Համընդհանուր լեզվաբանական կադապար:
73. Վիճակագրական մեթոդներ:
74. Փորձառական մեթոդներ:
75. Իմաստային քննության մեթոդներ:
76. Լեզվաբանության ուսումնասիրության առարկան:
77. Լեզվի սահմանումը:
78. Լեզու և խոսք:
79. Լեզու և մտածողություն:
80. Լեզվի հիմնական գործառնությունները:
81. Լեզվաբանության կապը այլ գիտությունների հետ:
82. Լեզվաբանության բաժինները և գիտակարգերը:
83. Լեզվի կառուցվածքային մակարդակները և նրանց միավորները. լեզվական միավորների տարբերակիչ հատկանիշները:
84. Հնչյունաբանություն .Հնչյուն և հնչույթ, հնչյունաբանություն և հնչույթաբանություն:
85. Հնչյունների դասակարգումը:
86. Հնչույթի սահմանումը:
87. Հնչաբանական վերլուծությունը և նրա մեթոդները. տարբերակիչ հատկանիշներ:
88. Հնչյունափոխություն, նրա տեսակները:
89. Հնչյունական օրենք:
90. Հնչյուն և տառ:

91. Գրի ծագումը:
92. Բառագիտություն
93. Բառի սահմանումը:
94. Բառ և բառիմաստ:
95. Բառի ստուգաբանություն և ստուգաբանական իմաստ:
96. Բառի փոխաբերական իմաստը:
97. Բառիմաստի փոփոխությունները:
98. Լեզվի բառային կազմը և նրա զարգացումը:
99. Լեզվի բառապաշարի հարստացման ուղիները:
100. Բառապաշարի շերտերը:
101. Քերականություն. քերականական ուսումնասիրության առարկան:
102. Քերականական ուսումնասիրության առարկան:
103. Քերականական իմաստ:
104. Քերականական կարգեր:
105. Քերականական կարգերի պատմական զարգացումը:
106. Ձևաբանություն. ուսումնասիրության առարկան:
107. Ձև և ձևույթ:
108. Ձևույթը որպես նվազագույն իմաստակիր միավոր:
109. Բառի ձևաբանական կառուցվածքը:
110. Ձևաբանական վերլուծության մեթոդները:
111. Բառի ձև և հարացույց:
112. Խոսքի մասեր: Խոսքի մասերի դասակարգման սկզբունքները:
113. Խոսքի մասերը տարբեր լեզուներում:
114. Շարահյուսություն. լեզվի շարահյուսական մակարդակի միավորները:
115. Շարույթ և բառակապակցություն:
116. Նախադասություն. տեսակները, կառուցվածքը:
117. Շարահյուսական կապակցության միջոցներն ու եղանակները:
118. Շարահյուսական կառույցների ուսումնասիրության մեթոդները:
119. Խորքային և մակերեսային կառույցներ:
120. Լեզվաբանական մեթոդներ:
121. Պատմահամեմատական մեթոդ. կիրառության շրջանակները, նպատակները:
Պատմահամեմատական մեթոդի տեսական և գործնական սկզբունքները:
122. Նախալեզու, նախածև, ներքին և արտաքին վերականգնում:
123. Բացարձակ և համեմատական ժամանակագրություն:
124. Քանակական մեթոդների կիրառությունը:
125. Տարածքային լեզվաբանության մեթոդները (լեզվաբանական աշխարհագրություն):
126. Համաժամանակյա և տարաժամանակյա ուսումնասիրություն:
127. Նորաբանություններ և հնաբանություններ:
128. Լեզվամիության գաղափարը:
129. Կառուցվածքային վերլուծության հիմնական սկզբունքներն ու մեթոդները:
130. Լեզվի վառուցվածքային տարբեր մակարդակները, դրանց միավորները և սահմանազատումը, գործառական դասակարգումը:
131. Տիպաբանության մեթոդները:
132. Տիպաբանական վերլուծության մեթոդները:
133. Համեմատությունը որպես լեզվաբանական ուսումնասիրության ընդհանրական միջոց:
134. Լեզվական հանրույթներ (ունիվերսալիաներ):
135. Լեզվի ծագումը և զարգացումը:
136. Լեզուների դասակարգումը. դասակարգման սկզբունքները:
137. Լեզվաբանության պատմությունը որպես գիտակարգ:
138. Լեզվաբանության պատմության շրջանաբաժանման սկզբունքները:

139. Լեզվաբանությունը հին աշխարհում:
140. Լեզվաբանական տեղեկությունները Եգիպտոսում և Միջագետքում:
141. Հնդկական լեզվաբանություն:
142. Լեզվաբանական հարցերը հնդկական փիլիսոփայության մեջ:
143. Հնդկական քերականություն:
144. Լեզվական հարցերը հին հունական փիլիսոփաների աշխատություններում:
145. Իրի և անվան փոխհարաբերության հարցը:
146. Անալոգիստների և անոմալիստների վեճերը:
147. Ոճաբանական և բարբառագիտական տեղեկություններ:
148. Լեզվաբանությունը հին Հռոմում:
149. Լեզվաբանությունը միջին դարերում:
150. Լեզվաբանական ոլորտների ձևավորումը:
151. Լատինական ազդեցության ոլորտ (Եվրոպա):
152. Հունա-բյուզանդական ազդեցության ոլորտ:
153. Հնդկական ազդեցության ոլորտ:
154. Չինական ազդեցության ոլորտ:
155. Լեզվաբանությունը վերածնության շրջանում և 17-18-րդ դարերում:
156. Դասական բանասիրություն:
157. Նոր լեզուների ուսումնասիրություն (նեոֆիլոլոգիա):
158. Արևելյան լեզուների ուսումնասիրություն (արևելյան բանասիրություն):
159. Պատմահամեմատական լեզվաբանության ձևավորումը. ձևավորման
նախադրյալները:
160. Ֆ. Բոպպի, Յ. Գրիմի, Ռ. Ռասկի, Վ. Հունբուրդտի տեսակետները:
161. Համեմատական լեզվաբանության վերականգնողական փուլը:
162. Կենսաբանական ուղղություն. Հ. Շտայնթալ:
163. Երիտքերականները և նրանց դերը համեմատական լեզվաբանության
ձևավորման մեջ. Կ. Բրուզման, Հ. Պաուլ:
164. Կ. Վերները և հնչյունական օրենքի գաղափարի ձևավորումը:
165. Համաբանության (անալոգիա) սկզբունքի ձևավորումը:
166. Ուշ երիտքերականները:
167. Հասարակագիտական ուղղություն:
168. Ժնևի դպրոց. Ֆ. Սոսյուր:
169. Փարիզի դպրոց. Ա. Մեյե:
170. Սոսյուրականություն:
171. Իդեալական նեոֆիլոլոգիա և գեղագիտական ուղղություն. Կ. Ֆոսլեր:
172. Կառուցվածքային լեզվաբանության ձևավորումը:
173. Պրահայի դպրոցը:
174. Լեզվամիության գաղափարը:
175. Հնչյունաբանություն: Տրուբեցկոյ, Ռ. Յակոբսոն:
176. Կոպենհագենի լեզվաբանական դպրոցը. Վ. Բրյոնդալ, Լ. Ելմսլև:
177. Ամերիկյան նկարագրական լեզվաբանություն. Է. Սեպիր, Լ. Բլումֆիլդ:
178. Փոխակերպական (տրանսֆորմացիոն) քերականություն:
179. Սերոդ քերականություն:
180. Հայ լեզվաբանություն:
181. Հայ քերականություն:
182. Հայ բառարանագրություն:
183. Հայերենի համեմատական քերականության ձևավորումը:
184. Հայոց լեզվի պատմության և ժամանակակից հայերենի ուսումնասիրություն. Ա.
Այտրնյան, Հ. Աճառյան, Մ. Աբեղյան:
185. Հայ լեզվաբանության ժամանակակից փուլը:
186. Հայգիտությունը Հայաստանից դուրս. օտարազգի հայագետներ. Հ. Հյուբշման,
Ա. Մեյե:

187. Տերմինագիտության տեղը լեզվաբանության և գիտության մյուս բնագավառների շրջանակում:
188. Տերմինագիտությունը որպես կիրառական լեզվաբանության բնագավառ:
189. Տերմինագիտություն և նշանագիտություն:
190. Տերմինաբանական աշխատանքի հիմնական տեսակները:
191. Տերմինաբանության՝ որպես առանձնահատուկ օբյեկտի ուսումնասիրության հիմունքները և հայեցակետերը:
192. Գիտատեխնիկական հեղափոխությունը և տերմինաբանության կարգավորման ու միասնականացման խնդիրները:
193. Տերմինաբանության և խոսքի մշակույթի լեզվաբանական ուսումնասիրությունը:
194. Տերմինաբանության պետական ստանդարտացման խնդիրները:
195. Տերմինի սահմանումները: Տերմինի բնորոշ գործառնությունը:
196. Տերմինի բնորոշ հատկանիշները:
197. Տերմին և ընդհանուր գործածական բառ:
198. Տերմինի և հասկացության հարաբերությունը:
199. Տերմինների /տերմինաբանական/ համակարգայնություն:
200. Բազմիմաստության և մեմիմաստության դրսևորումը տերմինաբանության մեջ:
201. Հոմանիշության և համանունության դրսևորումը տերմինաբանության մեջ:
202. Տերմինի ոճական երանգավորման հարցը. տերմինի տեղը համատեքստում և տերմինաբանական համակարգում:
203. Տերմինաբանության էական թերությունները:
204. Բառի տերմինաբանական և ոչ տերմինաբանական կիրառությունը:
205. Տերմինների հիմքում ընկած գիտական հասկացությունների /լեզվաբանական/ սահմանման տրամաբանական հիմունքները:
206. Տերմինաբանություն և անվանակարգ:
207. Գիտության, տեխնիկայի, արտադրական գործունեության տարբեր բնագավառների տերմինաբանության և անվանակարգի առանձնահատուկ բնույթը և էական հատկանիշները:
208. Տերմինաբանության և ընդհանուր գործածական բառապաշարի փոխհարաբերությունը. տերմինաբանական բառապաշարի տեղը լեզվի բառային կազմում:
209. Ավանդապաշտությունը և նորարարությունը տերմինաբանության մեջ:
210. Տերմինի և տերմինաբանության «միջազգայնության» չափանիշը:
211. Ազգային տերմինաբանության ստեղծման հիմունքները:
212. Բառիմաստի փոփոխությունը և մասնագիտացումը որպես տերմինագոյացման աղբյուր:
213. Տերմինների պատճառաբանվածության-չպատճառաբանվածության խնդիրը:
214. Տերմինների իմաստային բնութագրումների /բացատրությունների/ և սահմանումների հարցը բացատրական, հանրագիտական, մասնագիտական և տերմինաբանական բառարաններում:
215. Գիտատեխնիկական տերմինաբանության դերը ժամանակակից հայերենի բառային կազմի հարստացման գործում:
216. Սովետահայ տերմինաբանական բառարանները:
217. Հայերենի տերմինակազմության աղբյուրները և ուղիները:
218. Հայերենի տերմինաբանության և տերմինակազմության զարգացման հիմնական շրջանները:
219. Հունաբան դպրոցի դերը հայերենի գիտական տերմինաբանության ստեղծման գործում:

220. Արևմտահայերենի տերմինաբանության մշակման սկզբունքներն ու զարգացման միտումները:
221. Արևելահայերենի տերմինաբանության մշակման սկզբունքներն ու զարգացման միտումները:
222. Հայերենի տերմինաբանության զարգացման սովետական փուլը:
223. Հ. Տաշյանի դերը հայերեն գիտական լեզվի և տերմինաբանության մշակման գործում:
224. Հայերեն տերմինների կաղապարները:
225. Բարդության և ածանցման դերը հայերենի տերմինակազմության գործում:
226. Ածանցավոր տերմիններ:
227. Բաղադրյալ տերմինների տեղը բառային մակարդակի մյուս միավորների շարքում. դրանց առանձնահատկությունները:
228. Բաղադրյալ տերմինների կառույցները և կաղապարները:
229. Հնչյունաբանություն: Նրա խնդիրներն ու նպատակները:
230. Հնչյունաբանության ենթաբաժիններն ու ուսումնասիրության եղանակները:
231. Հնչյունի հաղորդակցական գործառնությունը:
232. Հնչյունի ֆիզիկական և արտաբերական հատկանիշները:
233. Հայերենի հնչյունների արտաբերական բնութագիրը և դասակարգումը:
234. Ձայնավորների ենթահամակարգ:
235. Բաղաձայնների ենթահամակարգ:
236. Լեզու և խոսք: Հնչույթ և հնչյուն:
237. Լեզվի հնչյունային կողմի պատմական փոփոխությունները և համաժամանակյա վիճակը:
238. Հայերենի հնչույթային համակարգը . հիմնական առանձնահատկությունները:
239. Հայերենի հնչույթների տարբերակիչ հատկանիշները ըստ արտաբերական կամ ձայնաբանական բնութագրերի:
240. Արտասանվածքի հատույթավորման միավորները (վանկ, հնչաբառ, շարույթ, հնչադասություն, պարբերություն):
241. Վանկը որպես արտասանական նվազագույն միավոր:
242. Ժամանակակից հայերենի վանկատիպերը:
243. Շեշտը և նրա դերը խոսքի միավորների կազմավորման գործում:
244. Հնչերանգ: Հնչերանգի բաղադրիչ տարրերը (մեղեդայնություն կամ հիմնական տոնի շարժում, շեշտ, ռիթմ, տեմպ, տեմբր):
245. Հնչադասություն և նախադասություն:
246. Նախադասության դասակարգումը ըստ հաղորդակցական տիպերի և դրանց հնչերանգային բնութագրերը:
247. Հնչյունափոխություն. պատմական և համաժամանակյա, դիրքային և փոխազդեցական (առնմանում, տարնմանում, դրափոխություն, ամփոփում և այլն):
248. Հանրույթի ըմբռնումը լեզվաբանության մեջ: